

به نام خدا

آموزش راهبران فردا، راهبردهایی برای مربیان ابتدایی

مولفان :

شهناز پیراسته

مدینه مرتب

سارا شمخانی

نیره اطمینان

بین ترابی

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: پیراسته، شهناز، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآور: آموزش راهبران فردا، راهبردهایی برای مربیان ابتدایی / مولفان شهناز پیراسته،
مدینه مرتب، سارا شمخانی، نیره اطمینان، بین ترابی.
مشخصات نشر: ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۱۲۲ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۸۵۱-۳-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه: ص ۱۲۲-۱۰۱.
موضوع: مربیان ابتدایی - آموزش
شناسه افزوده: مرتب، مدینه، ۱۳۵۹
شناسه افزوده: شمخانی، سارا، ۱۳۶۱
شناسه افزوده: اطمینان، نیره، ۱۳۵۲
شناسه افزوده: ترابی، بین، ۱۳۶۶
رده بندی کنگره: RJ۵۵۴
رده بندی دیویی: ۶۱۸/۹۳۳۷
شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۷۶۹۷۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

نام کتاب: آموزش راهبران فردا، راهبردهایی برای مربیان ابتدایی
مولفان: شهناز پیراسته - مدینه مرتب - سارا شمخانی - نیره اطمینان - بین ترابی
ناشر: ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲
چاپ: زبرجد
قیمت: ۱۱۰۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۸۵۱-۳-۳
تلفن مرکز بخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

بخش اول.....	۵
پرورش ویژگی های رهبری در ذهن های جوان	۵
پرورش ویژگی های رهبری در ذهن های جوان	۶
شناسایی و پرورش ویژگی های رهبری.....	۸
نقش توسعه اولیه رهبری در موفقیت مادام العمر.....	۹
تقویت اعتماد به نفس و ابتکار در دانش آموزان ابتدایی.....	۱۱
ایجاد بنیادی برای رهبری اخلاقی در دوران کودکی.....	۱۳
شناخت و تشویق سبک های متنوع رهبری.....	۱۵
اتصال رهبری کلاس درس به تأثیر دنیای واقعی.....	۱۸
بینش تحقیق: نشانه های اولیه پتانسیل رهبری.....	۲۱
بخش دوم.....	۲۵
ایجاد فرهنگ کلاس درس با محوریت رهبری.....	۲۵
شکل دادن به یک محیط یادگیری فراگیر و مشارکتی.....	۲۶
ادغام رهبری در شیوه های روزمره کلاس درس.....	۲۹
ایجاد هنجارهایی برای ارتباطات محترمانه و کار گروهی.....	۳۲
نقش معلم به عنوان یک الگوی نقش رهبری.....	۳۴
تشویق ابتکارات و پروژه های دانش آموزی.....	۳۶
القای حس مالکیت و مسئولیت پذیری.....	۳۹
ایجاد یک جامعه کلاس درس مثبت و توانمند.....	۴۱
مطالعات موردی: اجرای موفق فرهنگ رهبری.....	۴۴
بخش سوم.....	۴۷
ادغام رهبری در برنامه درسی.....	۴۷
تعبیه مهارت های رهبری در موضوعات تحصیلی.....	۴۸
یادگیری پروژه محور برای توسعه رهبری.....	۵۰
القای رهبری در STEM و آموزش هنر.....	۵۲

۵۵	رهبری در سواد: خواندن، نوشتن، و ارتباطات
۵۸	مطالعات اجتماعی و شهروندی جهانی: دیدگاه رهبری
۶۱	تربیت بدنی و رهبری از طریق فعالیت بدنی
۶۳	موسیقی، هنر و نمایش: بیان خلاقانه رهبری
۶۵	ارزیابی رشد رهبری در سراسر برنامه درسی
۶۹	بخش چهارم
۶۹	توانمندسازی صدا و نمایندگی دانشجو
۷۰	پرورش حس عاملیت در دانش آموزان ابتدایی
۷۲	تصمیم گیری به رهبری دانش آموز در کلاس درس
۷۴	ایجاد فرصت برای صدای دانش آموزان در اداره مدرسه
۷۶	تقویت دیدگاه های دانش آموز در طراحی یادگیری
۷۹	استفاده از فناوری برای ارتقای سازمان دانش آموزی
۸۱	تشویق رهبری همتا به همتا
۸۵	بخش پنجم
۸۵	رهبری از طریق یادگیری اجتماعی-عاطفی
۸۶	ارتباط متقابل مهارت های اجتماعی-عاطفی و رهبری
۸۸	آموزش هوش هیجانی برای رهبری موثر
۹۱	مهارت های حل تعارض و همکاری برای رهبران
۹۳	ایجاد همدلی و شایستگی فرهنگی
۹۵	ذهن آگاهی و رهبری: پرورش خودآگاهی
۹۷	انعطاف پذیری و سخاوت: ویژگی های ضروری برای رهبران آینده
۱۰۱	منابع و ماخذ

بخش اول

پرورش ویژگی های رهبری در ذهن های جوان

پرورش ویژگی‌های رهبری در ذهن‌های جوان

رهبری کیفیتی حیاتی است که می‌توان آن را از سنین جوانی پرورش داد و پایه‌های موفقیت آینده و مشارکت اجتماعی را ایجاد کرد. این بخش به بررسی راهبردهایی برای آزادسازی پتانسیل رهبری در دانش‌آموزان ابتدایی با تمرکز بر بافت ایران می‌پردازد. از آنجایی که مربیان نقشی محوری در شکل دادن به ذهن‌های جوان دارند، درک و اجرای رویکردهای مؤثر برای تقویت کیفیت رهبری در مراحل اولیه آموزش ضروری است.

در بافت ایران، جایی که چشم‌انداز آموزشی در حال تحول است، درک مفهوم رهبری در آموزش ابتدایی ضروری است. رهبری در این زمینه نه تنها مفاهیم سنتی اقتدار را در بر می‌گیرد، بلکه بر کیفیت‌هایی مانند ارتباط، همکاری و حل مسئله نیز تأکید دارد. تحقیقات رحیمی و غلتاش (۲۰۱۹) اهمیت گنجاندن این جنبه‌ها را در برنامه درسی برای توسعه رهبران خوب برجسته می‌کند.

برای آزادسازی پتانسیل رهبری، مربیان باید رویکردهای آموزشی را اتخاذ کنند که مشارکت فعال و تفکر انتقادی را تشویق کند. مدل کلاس درس معکوس، همانطور که توسط حسینی و همکاران مطرح شد. (۲۰۲۱)، یکی از این رویکردها است که دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا مالکیت یادگیری خود را به دست گیرند. با تغییر محیط یادگیری سنتی، دانش‌آموزان تشویق می‌شوند تا مهارت‌های رهبری را کشف و به کار گیرند و آنها را برای چالش‌های دنیای واقعی آماده کنند.

هوش عاطفی جزء کلیدی رهبری مؤثر است. در بافت ایران، جایی که تفاوت‌های فرهنگی نقش مهمی ایفا می‌کنند، گنجاندن هوش هیجانی در برنامه‌های توسعه رهبری بسیار مهم است. همانطور که توسط گلستان و همکاران برجسته شده است. (۲۰۲۰)، پرورش هوش هیجانی در دانش‌آموزان ابتدایی، همدلی، انعطاف‌پذیری و روابط بین فردی مؤثر را تقویت می‌کند و زمینه را برای نقش‌های رهبری آینده فراهم می‌کند.

قرار گرفتن در معرض الگوهای مثبت و روابط مربیگری می‌تواند به طور قابل توجهی بر رشد ویژگی‌های رهبری در دانش‌آموزان ابتدایی تأثیر بگذارد. مطالعه فرهادی و اسلامی (۲۰۲۲) بر اهمیت فراهم کردن فرصت‌هایی برای دانش‌آموزان برای تعامل با رهبران موفق در زمینه‌های

مختلف تاکید می‌کند. این نمایش نه تنها الهام‌بخش است، بلکه بینش‌های عملی را در مورد رهبری در زمینه ایران ارائه می‌دهد.

رهبری فراتر از توانایی های فردی است و شامل تعهد به رفاه جامعه است. ادغام مشارکت جامعه و یادگیری خدمات در برنامه درسی برای پرورش رهبران مسئولیت اجتماعی ضروری است. تحقیقات سبزیان و یعقوبی (۲۰۱۸) نشان می‌دهد که مشارکت دانش‌آموزان در پروژه‌های اجتماعی نه تنها مهارت‌های رهبری را افزایش می‌دهد، بلکه احساس مسئولیت مدنی را نیز القا می‌کند.

در حالی که تمرکز بر پرورش کیفیت های رهبری است، پرداختن به چالش های موجود در سیستم آموزش ابتدایی ایران ضروری است. منابع محدود، محدودیت های برنامه درسی و انتظارات اجتماعی چالش هایی را برای اجرای برنامه های توسعه رهبری موثر ایجاد می‌کند. با این حال، همانطور که توسط رشیدی و خسروی (۲۰۲۱) برجسته شده است، این چالش ها همچنین فرصت هایی را برای راه حل های خلاقانه و رویکردهای نوآورانه ارائه می‌دهند.

برای غنی سازی بحث، در نظر گرفتن دیدگاه های جهانی در مورد توسعه رهبری ابتدایی ضروری است. مطالعات تطبیقی، مانند آنچه که توسط جانسون و اسمیت (۲۰۲۳) در سیستم‌های آموزشی مختلف انجام شد، بینش‌هایی را در مورد بهترین شیوه‌ها و درس‌هایی ارائه می‌دهد که می‌توانند با شرایط ایران تطبیق داده شوند. یادگیری از تجربیات بین المللی دامنه و اثربخشی استراتژی های پرورش رهبری را گسترش می‌دهد.

آزادسازی پتانسیل رهبری در دانش‌آموزان ابتدایی یک تلاش چندوجهی است که نیازمند درک جامعی از زمینه‌های آموزشی، تفاوت‌های فرهنگی و دیدگاه‌های جهانی است. بافت ایران با چالش‌ها و فرصت‌های منحصربه‌فردش، خواستار رویکردهای مناسب برای پرورش ویژگی‌های رهبری در ذهن‌های جوان است. با پذیرش آموزش های نوآورانه، پرورش هوش هیجانی، ترکیب الگوهای نقش، تعامل با جامعه و پرداختن به چالش ها، مربیان می‌توانند نقشی اساسی در شکل دادن به رهبران آینده ایفا کنند.

شناسایی و پرورش ویژگی‌های رهبری

در چشم‌انداز دائماً در حال تحول آموزش، پرورش ویژگی‌های رهبری در ذهن‌های جوان یک هدف اساسی برای مربیان در سراسر جهان است. این بخش به جنبه حیاتی شناسایی و پرورش ویژگی‌های رهبری در متن ایران می‌پردازد و بینش‌ها و راهبردهایی را برای مربیان ابتدایی ارائه می‌کند. مهارت‌های رهبری نه تنها برای پیشرفت شخصی بلکه برای بهبود کل جامعه نیز حیاتی است. این بخش به بررسی عناصر اساسی شناسایی و تقویت این ویژگی‌های ضروری در یادگیرندگان جوان می‌پردازد.

اولین گام در پرورش ویژگی‌های رهبری، شناسایی ویژگی‌های ذاتی در افراد جوان است. محققانی مانند اسمیت (۲۰۲۲) استدلال می‌کنند که ویژگی‌هایی مانند اعتماد به نفس، انعطاف‌پذیری و ارتباطات مؤثر، شاخص‌های اساسی پتانسیل رهبری هستند. در بافت ایران، ظرایف فرهنگی و انتظارات اجتماعی نقش محوری در شکل دادن به این صفات دارند (رضایی، ۱۳۹۲، ص ۴۵). مربیان باید با عناصر فرهنگی منحصربه‌فردی که به رشد ویژگی‌های رهبری در کودکان ایرانی کمک می‌کند، هماهنگ باشند.

پس از شناسایی، پرورش ویژگی‌های رهبری شامل یک رویکرد آموزشی استراتژیک است. محیط کلاس، همانطور که توسط جانسون و همکاران بیان شده است (۲۰۲۱)، نقش مهمی در شکل دادن به قابلیت‌های رهبری ذهن‌های جوان ایفا می‌کند. فعالیت‌های یادگیری مشارکتی، پروژه‌های گروهی و برنامه‌های مربیگری ابزارهای مؤثری برای پرورش مهارت‌های رهبری هستند (حسینی، ۱۳۹۱، ص ۷۸). این راهبردها با نظام آموزشی ایران همسو هستند و بر موفقیت و همکاری جمعی تأکید دارند.

فراتر از کلاس درس، تأثیر خانواده و اجتماع را نمی‌توان در پرورش ویژگی‌های رهبری نادیده گرفت. مطالعات خادمیان (۲۰۲۳) تأثیر قابل توجه حمایت خانواده را بر رشد مهارت‌های رهبری در جوانان ایرانی نشان می‌دهد. علاوه بر این، برنامه‌های مشارکت اجتماعی و فعالیت‌های فوق برنامه به رویکردی جامع در پرورش رهبران جوان کمک می‌کند (احمدی، ۲۰۲۳، ص ۱۱۲). شناخت و استفاده از این عوامل خارجی جزء لاینفک استراتژی توسعه رهبری موثر است.

پرداختن به چالش‌های خاص در زمینه ایران برای توسعه موفقیت‌آمیز رهبری ضروری است. نابرابری‌های اقتصادی، تنوع فرهنگی و تنوع منطقه‌ای می‌توانند موانعی را در اجرای استراتژی‌های

آموزش رهبری یکسان ایجاد کنند. برای غلبه بر این چالش ها، سیاست های آموزشی باید انعطاف پذیر و سازگار باشد (رحیمی، ۱۳۹۱، ص ۳۴). علاوه بر این، ترکیب عناصر تاریخ و میراث ایران در آموزش رهبری می تواند ارتباط و اثربخشی برنامه درسی را افزایش دهد (محمدی، ۲۰۲۳).

در چشم انداز آموزشی معاصر، فناوری نقشی اساسی در توسعه رهبری ایفا می کند. پلتفرم های مجازی، منابع آنلاین و ابزارهای یادگیری تعاملی راه های جدیدی را برای پرورش مهارت های رهبری در میان یادگیرندگان جوان ارائه می دهند (صادقی، ۱۳۹۱، ص ۵۶). پذیرش رویکردهای نوآورانه ای که فناوری را در برنامه درسی ادغام می کند، با روندهای جهانی هماهنگ است و در عین حال نیازهای خاص دانش آموزان ایرانی را برآورده می کند.

ارزیابی و ارزیابی مؤثر ویژگی های رهبری برای سنجش موفقیت طرح های آموزشی بسیار مهم است. روبریک ها و ارزیابی های کیفی، همانطور که توسط حسین زاده (۲۰۲۳) پیشنهاد شده است، چارچوبی جامع برای ارزیابی توسعه رهبری در ذهن های جوان ارائه می دهد. ارزیابی مداوم به مربیان این امکان را می دهد که رویکردهای خود را تنظیم کنند و به حوزه های خاص بهبود بپردازند و رشد مستمر را تقویت کنند.

پرورش ویژگی های رهبری در ذهن های جوان نیازمند رویکردی جامع و حساس فرهنگی است. شناسایی ویژگی های ذاتی، استفاده از تأثیرات فرهنگی و خانوادگی، پرداختن به چالش ها، پذیرش فناوری و اجرای استراتژی های ارزیابی مؤثر مؤلفه های کلیدی برنامه توسعه رهبری موفق هستند. با ادغام این عناصر در چارچوب آموزشی، مربیان می توانند به شکل چشمگیری در شکل گیری رهبران توانا و بینا برای آینده کمک کنند.

نقش توسعه اولیه رهبری در موفقیت مادام العمر

توسعه رهبری در ذهن های جوان یک جنبه حیاتی از آموزش است که آینده افراد و جوامع را شکل می دهد. تمرکز این بخش بررسی تأثیر عمیق توسعه اولیه رهبری بر موفقیت مادام العمر، با تأکید خاص بر بافت ایران است. با درک اهمیت پرورش کیفیات رهبری در طول سال های شکل گیری، مربیان و سیاست گذاران می توانند به پرورش رهبران مؤثری که می توانند پیچیدگی های دنیای مدرن را هدایت کنند، کمک کنند.

سالهای اولیه زندگی کودک نقش اساسی در شکل دادن به ویژگی های رهبری آنها دارد. همانطور که پیاز (۱۹۷۰) بیان کرد، رشد شناختی در دوران کودکی پایه ای برای مهارت های رهبری بعدی است. این با این ایده که تجربیات اولیه به توسعه ویژگی های رهبری مانند تصمیم گیری، حل مسئله و هوش هیجانی کمک می کند، همسو است (اریکسون، ۱۹۵۰). در چارچوب ایران، ابتکاراتی مانند برنامه ملی آموزش در دوران کودکی (وزارت آموزش و پرورش ایران، ۲۰۱۸) بر درک اهمیت سال های اولیه در توسعه رهبری تأکید می کند.

نظریه یادگیری اجتماعی بندورا (۱۹۸۶) بر نقش یادگیری مشاهده ای در اکتساب رفتارها، از جمله ویژگی های رهبری تأکید دارد. کودکان اغلب رفتار خود را بر اساس اقدامات افراد مهم مانند والدین، معلمان و همسالان مدل می کنند (بندورا، ۱۹۸۶). در بافت فرهنگی ایران، تأثیرات خانوادگی و اجتماعی نقش مهمی در شکل دهی ویژگی های رهبری ایفا می کند. به عنوان مثال، تأکید سنتی بر احترام به اقتدار در فرهنگ ایرانی (مقدم، ۲۰۱۴) به توسعه ویژگی های رهبری مبتنی بر احترام و مسئولیت کمک می کند.

مداخلات آموزشی با هدف پرورش مهارت های رهبری در ذهن های جوان در سال های اخیر برجسته شده اند. نشان داده شده است که ادغام برنامه های توسعه رهبری در برنامه های درسی آموزش ابتدایی نتایج مثبتی دارد (اسمیت و همکاران، ۲۰۲۰). ، اصلاحات آموزشی، مانند اجرای ماژول های متمرکز بر رهبری در مدارس ابتدایی (وزارت آموزش و پرورش ایران، ۲۰۲۱)، تعهد به پرورش ویژگی های رهبری از سنین پایین را برجسته می کند. این ابتکارات با روند جهانی شناخت اهمیت آموزش رهبری در مدارس ابتدایی همسو هستند (دی و همکاران، ۲۰۱۹).

در دنیایی به هم پیوسته، داشتن شایستگی فرهنگی برای رهبری مؤثر ضروری است. تئوری ابعاد فرهنگی هافستد (۱۹۸۰) نشان می دهد که درک تفاوت های فرهنگی برای رهبری موفق در محیط های مختلف بسیار مهم است. در بافت ایران، تأکید بر آموزش فرهنگی در مدارس (وزارت آموزش و پرورش ایران، ۲۰۱۹) به توسعه رهبران شایسته فرهنگی کمک می کند. این با هدف گسترده تر آماده سازی افراد برای رهبری جهانی که می توانند پیچیدگی های بین فرهنگی را هدایت کنند، هماهنگ است.

در حالی که گام هایی در پرورش ویژگی های رهبری در ذهن جوان ایران وجود دارد، چالش ها همچنان ادامه دارند. نابرابری های اجتماعی-اقتصادی و دسترسی به آموزش با کیفیت همچنان

موضوعاتی هستند که نیاز به توجه دارند (یونیسف، ۲۰۲۳). پرداختن به این چالش ها برای حصول اطمینان از اینکه توسعه رهبری فراگیر است و به همه اقشار جامعه می رسد، حیاتی است. تلاش های مشترک بین ارگان های دولتی، سازمان های غیردولتی و مؤسسات آموزشی برای ایجاد محیطی ضروری است که ویژگی های رهبری را در همه کودکان تقویت کند.

نقش توسعه اولیه رهبری در موفقیت مادام العمر قابل اغراق نیست. تأثیر متقابل رشد شناختی، یادگیری اجتماعی، مداخلات آموزشی، شایستگی فرهنگی، و پرداختن به چالش های زمینه ای، ویژگی های رهبری ذهن های جوان را شکل می دهد. در چارچوب ایران، ابتکارات و اصلاحات با هدف پرورش کیفیات رهبری، بر تعهد به آماده سازی رهبران آینده تأکید دارد. با درک اهمیت توسعه اولیه رهبری، مربیان و سیاست گذاران می توانند به ایجاد نسلی از رهبران که قادر به رسیدگی به چالش های قرن بیست و یکم باشند، کمک کنند.

تقویت اعتماد به نفس و ابتکار در دانش آموزان ابتدایی

تقویت اعتماد به نفس و ابتکار در دانش آموزان ابتدایی یک جنبه حیاتی آموزش است که رهبران آینده ایران را شکل می دهد. این بخش به استراتژی های مختلفی می پردازد که توسط مربیان برای پرورش ویژگی های رهبری در ذهن های جوان استفاده می شود. تمرکز بر توانمندسازی دانش آموزان ابتدایی برای ایجاد اعتماد به نفس و ابتکار عمل، ویژگی های ضروری برای موفقیت آینده آنهاست.

اعتماد به نفس یک عنصر اساسی برای توسعه رهبری در ذهن جوانان است (اسمیت، ۲۰۲۳، ص ۴۵). مربیان بر ایجاد یک محیط یادگیری حمایتی و فراگیر تأکید می کنند که در آن دانش آموزان برای بیان افکار و عقاید خود احساس امنیت کنند (حسینی و همکاران، ۲۰۲۲، ص ۱۱۲). معلمان با ترکیب فعالیت های مشارکتی و قدردانی از دستاوردهای فردی، نقش تعیین کننده ای در ایجاد اعتماد به نفس در دانش آموزان ابتدایی ایفا می کنند (عباسی و رضازاده، ۱۳۹۳، ص ۷۸).

ابتکار ارتباط نزدیکی با توانایی به عهده گرفتن مسئولیت و مشارکت فعال در تجارب یادگیری دارد. یادگیری پروژه محور (PBL) به عنوان یک روش مؤثر در آموزش ابتدایی ایران ظهور کرده است و با اجازه دادن به دانش آموزان برای کشف موضوعات مورد علاقه، ابتکار عمل را ترویج می کند (حسینی و محمدی، ۲۰۲۳، ص ۹۱). با درگیر شدن در پروژه های عملی، دانش آموزان

مهارت های حل مسئله و احساس مالکیت بر فرآیند یادگیری خود را توسعه می دهند (موسوی و رحیمی، ۲۰۲۳، ص ۱۳۴).

معلمان اغلب به عنوان الگو عمل می کنند و دانش آموزان را فراتر از حوزه علمی تحت تأثیر قرار می دهند. مربیان با نشان دادن ویژگی های رهبری، یادگیرندگان جوان را تشویق می کنند تا از این رفتارها تقلید کنند (سلطانی و همکاران، ۲۰۲۴، ص ۵۶). گنجاندن نمونه های واقعی از رهبران در تاریخ ایران، مفهوم رهبری و ابتکار را بیشتر تقویت می کند (محمدی و عظیمی، ۲۰۲۲، ص ۱۶۷). این رویکرد به رشد همه جانبه فراگیران ابتدایی کمک می کند.

همکاری بین دانش آموزان ابزار قدرتمندی برای تقویت اعتماد به نفس و ابتکار است. پروژه های گروهی و فعالیت های مشترک محیطی را ایجاد می کنند که فراگیران می توانند به تبادل نظر و حمایت از یکدیگر بپردازند (رضازاده و عباسپور، ۱۳۹۲، ص ۱۰۲). حمایت همزمان نقش حیاتی در ایجاد اعتماد به نفس دارد، زیرا دانش آموزان یاد می گیرند که دیدگاه های متنوع را درک کنند و در جهت اهداف مشترک همکاری کنند (نوری و ابراهیمی، ۲۰۲۴، ص ۱۲۳).

اعتماد به نفس و توسعه ابتکار شامل آموزش به یادگیرندگان جوان نیز می شود که چگونه در چالش ها و مشکلات غلبه کنند. تاب آوری یک کیفیت حیاتی برای رهبری است و مربیان بر القای ذهنیت رشد در بین دانش آموزان تمرکز می کنند (حسین زاده و اسدی، ۲۰۲۳، ص ۱۷۸). تشویق دانش آموزان به تلقی چالش ها به عنوان فرصت هایی برای رشد، به توانایی آن ها برای ابتکار عمل در مواجهه با مشکلات کمک می کند.

در بافت ایرانی، مشارکت والدین برای پرورش اعتماد به نفس در فراگیران ابتدایی ضروری است. والدین نقش بسزایی در حمایت از تحصیل فرزندان و تقویت رفتارهای مثبت دارند (فراهانی و احمدی، ۱۳۹۳، ص ۲۱۰). تلاش های مشترک بین مربیان و والدین رویکرد جامع تری برای ایجاد اعتماد به نفس در ذهن های جوان ایجاد می کند.

پرورش اعتماد به نفس و ابتکار در دانش آموزان ابتدایی فرآیندی چندوجهی است که شامل ایجاد یک محیط یادگیری حمایتی، اجرای راهبردهای آموزشی مؤثر و مشارکت والدین در سفر آموزشی است. مربیان با تمرکز بر این ویژگی های ضروری در شکل دادن به رهبران آینده کشور نقش اساسی دارند. با تأکید بر اعتماد به نفس، ابتکار و انعطاف پذیری، مربیان به رشد همه جانبه ذهن جوانان کمک می کنند و آنها را برای نقش های رهبری در آینده آماده می کنند.

ایجاد بنیادی برای رهبری اخلاقی در دوران کودکی

ویژگی های رهبری جزء لاینفک توسعه فردی و اجتماعی هستند و پرورش این ویژگی ها در ذهن های جوان برای شکل دادن به رهبران آینده بسیار مهم است. این بخش به بررسی جنبه های اساسی پرورش رهبری اخلاقی در دوران کودکی با تمرکز بر بافت ایران می پردازد. با تکیه بر تحقیقات اخیر و ادبیات علمی، هدف این بحث ارائه درک جامعی از راهبردهای به کار گرفته شده در آموزش ابتدایی برای القای ویژگی های رهبری اخلاقی در ذهن جوانان است.

توسعه رهبری در مراحل اولیه کودکی آغاز می شود و زمینه را برای رهبری اخلاقی آینده فراهم می کند. طبق نظریه رشد شناختی پیاژه (پیاژه، ۱۹۵۲)، کودکان دچار تحولات شناختی قابل توجهی می شوند که بر درک آنها از اخلاق و تصمیم گیری اخلاقی تأثیر می گذارد. مریمان دوران کودکی نقش اساسی در شکل گیری رشد شناختی و اخلاقی کودکان دارند. نظریه اجتماعی فرهنگی ویگوتسکی (ویگوتسکی، ۱۹۷۸) بر اهمیت تعاملات اجتماعی و راهنمایی مریمان در توسعه استدلال اخلاقی تأکید می کند.

در زمینه ایران، مطالعات اخیر (رضوان، ۲۰۲۱؛ حسینی و همکاران، ۲۰۲۲) اهمیت گنجاندن ملاحظات اخلاقی در آموزش دوران کودکی را برجسته کرده است. این رویکرد با ارزش های فرهنگی ایران همسو می شود و بر رشد افراد با فضیلت تأکید دارد که سهم مثبتی در جامعه دارند. برنامه های دوران کودکی بر ایجاد یک محیط حمایتی متمرکز است که استدلال اخلاقی و تصمیم گیری اخلاقی را در یادگیرندگان جوان پرورش می دهد (رضوان، ۱۳۹۰، ص ۴۵).

ادغام رهبری اخلاقی در برنامه درسی آموزش ابتدایی یک استراتژی کلیدی برای پرورش این ویژگی ها در ذهن جوانان است. طراحی برنامه درسی باید فراتر از موضوعات آکادمیک باشد و شامل فعالیت هایی باشد که کار تیمی، همدلی و استدلال اخلاقی را ترویج می کند. در نظام آموزش ابتدایی ایران، اصلاحات اخیر برنامه درسی بر گنجاندن مؤلفه های آموزش اخلاقی تأکید دارد (وزارت آموزش و پرورش، ایران، ۲۰۲۳). این اصلاحات نشان دهنده تعهد به پرورش نه تنها برتری علمی، بلکه همچنین کیفیت رهبری اخلاقی در یادگیرندگان جوان است.

تحقیق رحیمی و قربانی (۱۳۹۲) بر تأثیر مثبت مداخلات برنامه درسی بر توسعه رهبری اخلاقی در مدارس ابتدایی ایران تأکید دارد. با تعبیه اصول اخلاقی در موضوعات مختلف، مریمان می توانند یک تجربه یادگیری جامع ایجاد کنند که هم جنبه های شناختی و هم جنبه های

اخلاقی رشد کودک را مورد توجه قرار می دهد. این رویکرد با اهداف آموزشی گسترده تر که در چارچوب برنامه درسی ملی ایران ترسیم شده است (وزارت آموزش و پرورش، ایران، ۲۰۲۳، ص ۳۲) همسو است.

مربیان به عنوان الگو برای ذهن های جوان عمل می کنند و رفتار آنها به طور قابل توجهی بر رشد کیفیت رهبری اخلاقی تأثیر می گذارد. در مطالعه ای که انجام شد (فرجی و همکاران، ۲۰۲۲)، محققان دریافتند دانش آموزانی که معلمان خود را الگوهای اخلاقی می دانند، سطوح بالاتری از استدلال اخلاقی و مهارت های رهبری را نشان می دهند. این امر اهمیت تجسم معلمان ارزش های اخلاقی را در تعاملات خود با دانش آموزان برجسته می کند.

برنامه های توسعه حرفه ای برای معلمان اغلب شامل مازول هایی در مورد رهبری اخلاقی و راهبردهای مؤثر برای مدل سازی رفتار اخلاقی است (موسسه تربیت معلم، ایران، ۲۰۲۲). هدف این برنامه ها تجهیز مربیان به دانش و مهارت های مورد نیاز برای ایجاد جو اخلاقی مثبت در کلاس درس است. نفوذ مربیان فراتر از انتقال دانش آکادمیک است و پایه های اخلاقی رهبران آینده را شکل می دهد (موسسه تربیت معلم، ایران، ۲۰۲۲، ص ۱۵).

فراتر از محیط مدرسه، مشارکت والدین نقش مهمی در پرورش ویژگی های رهبری اخلاقی در کودکان دارد. والدین به عنوان عوامل اجتماعی اولیه در طول سال های شکل گیری کودک عمل می کنند و راهنمایی آنها به طور قابل توجهی چارچوب اخلاقی کودک را شکل می دهد. در بافت فرهنگی ایران، ارزش های خانوادگی اهمیت قابل توجهی دارد و مطالعات اخیر (کریمی و عباسی، ۲۰۲۳؛ میرزایی و همکاران، ۲۰۲۲) نقش مشارکت والدین را در توسعه رهبری اخلاقی برجسته می کند.

شیوه های فرزندپروری که بر ارزش های اخلاقی، همدلی و تصمیم گیری مسئولانه تأکید دارند، به رشد همه جانبه رهبران اخلاقی کمک می کنند. تلاش های مشترک بین والدین و مربیان برای تقویت اصول اخلاقی در جنبه های مختلف زندگی کودک ضروری است. این رویکرد مشارکتی با ارزش های فرهنگی و انتظارات اجتماعی رایج همسو می شود و تلاشی واحد را برای پرورش ویژگی های رهبری اخلاقی ترویج می کند (کریمی و عباسی، ۲۰۲۳، ص ۷۸).

علی رغم پیشرفت های حاصل شده در پرورش ویژگی های رهبری اخلاقی در ذهن های جوان، چالش ها همچنان وجود دارد. پویایی های اجتماعی و فرهنگی چالش های منحصربه فردی را ارائه